

Muhu valla 2024. aasta eelarve lühiülevaade

Vald kinnitas oma prioriteedid 2024. aastaks [eelarvestrateegias 2024–2027](#), mis võeti vastu 2023. aasta oktoobris. 2024. aasta eelarve eelnõu koostamisel lähtuti, et majanduskulude kasv on üldjuhul kuni 7% . Palgafondi kasv jääb vahemikku 2-13% ja tulumaksu kasv 5%.

2024. aastaks on valla prioriteetideks:

- Haridusasutuste IT juhtimismudeli projekti elluviimine
- Investeeringud teedesse ja killustiku tootmine Koguva karjääris
- Spordihooone projekteerimine
- Liiva parki mänguväljaku rajamine
- Muhu Vabatahtlike Päästekomando investeeringud

• Jätksuutlik eelarvepositsioon ning konservatiivne eelarvepoliitika – kõik eelarvepoliitilised otsused langetatakse eelarvestrateegia koostamise käigus ning arvestatakse kõikide rahastamisallikatega. Laenukoormus hoitakse seadusega lubatud piirides ning põhitegevuse tulemlaenu tagasimakse ja teenindamisega seotud kulud.

Põhitegevuse tulud¹

2024. aasta eelarves on planeeritud tulud 4 420 083 eurot. See on 197 259 eurot ehk +4,7% rohkem kui 2023. aasta tegelik täitmine.

- Eelarve tuludest 3 072 000 eurot moodustavad maksud, sh tulumaks 2 979 000 eurot, mis moodustab eelarve tuludest 67,4% (võrreldes eelmise aastaga suureneb +9,4%)² ja maamaks. 2024.aastal lisandub tulumaksu eraldus pensionitulult +2,5%, üldjuhul on eelarvestatud tulumaksu kasvuks +5%.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 7,8% ehk 345 318 eurot. Eelmise 2023. aasta tegelik täitmine oli 333 725 eurot.
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 22,5%, ulatudes 994 661 euroni (+1,5%).
- Muud tulud (keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 0,18% ehk 8 104 eurot.

Põhitegevuse kulud³

2024. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 3 974 783 eurot. See on 464 445 eurot ehk +13,2% enam kui 2023. aasta tegelik täitmine.

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu alusel kaheks: majandamis- ja tööjõukulud.

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt:

- **Üldised valitsemissektori teenused**
Kulude eelarve on kokku 639 037 eurot ja see moodustab kogu põhitegevuse kulude eelarvest 16,1%. Eelarve suureneb võrreldes 2023.aasta tegeliku täitmisega +21,8%. Suurenemine on seotud asjaoluga, et 2024.aastal tekivad kulud karjääri majandamisest. Ülejäänud osas on tegemist palgafondi suurenemisega.
- **Avalik kord**
Kulude eelarve kokku on 35 031 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 0,88%. Siin kajastuvad Muhu Vabatahtliku Päästekomando majanduskulud ja muud päästekulud.

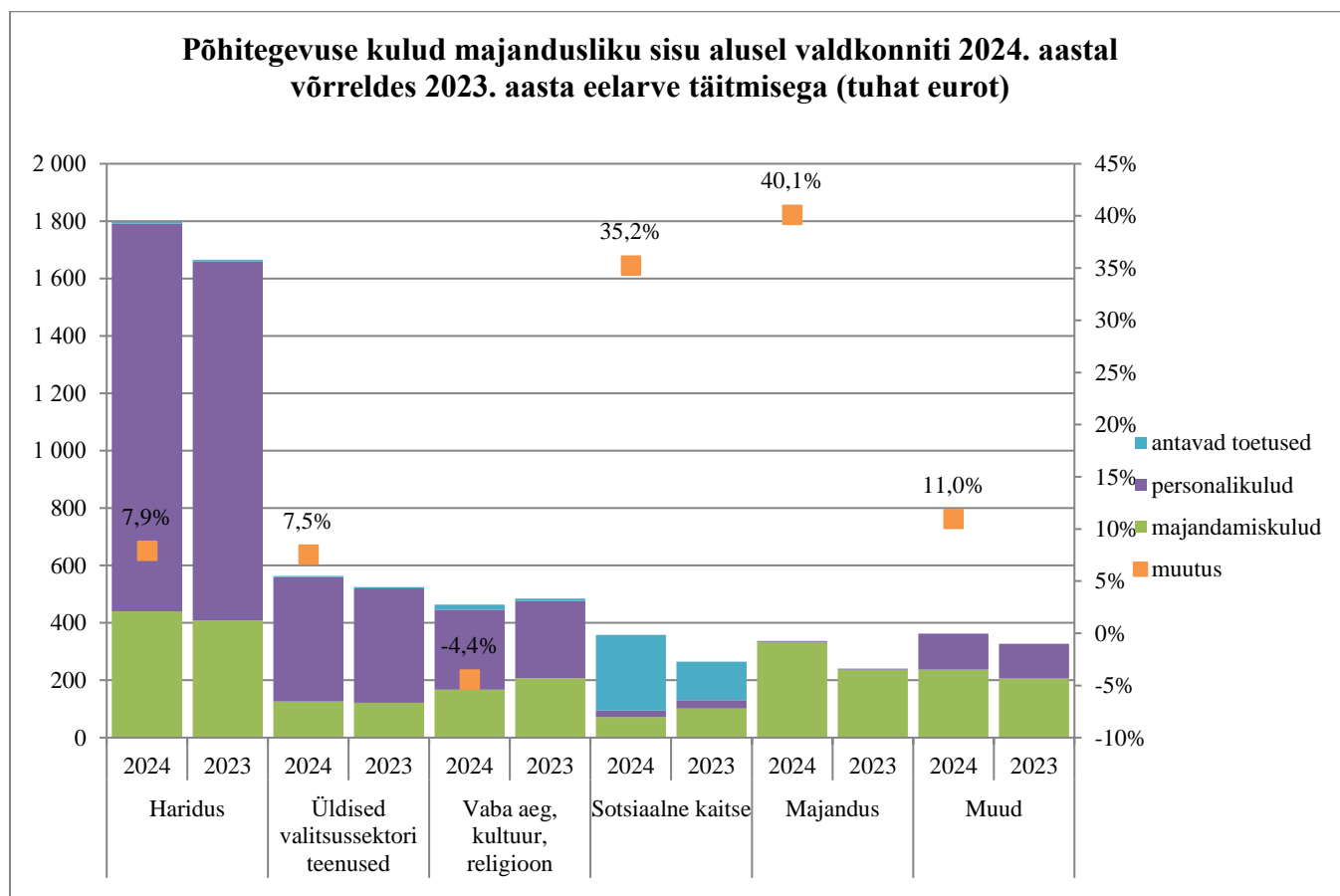
¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2024. aasta eelarvet 2023. aasta täitmisega kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

- **Majandus**
Kulude eelarve kokku 354 251 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 8,9%. Eelarve suureneb võrreldes 2023.aasta tegeliku täitmisega 47,2%. Suurenemine on tingitud Koguva karjääri ja väikesaarte majandamiskulude suurenemisega.
- **Keskkonnakaitse**
Kulude eelarve kokku 182 240 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 4,6%. Eelarve suureneb võrreldes 2023.aasta tegeliku täitmisega 17,6%. Suurenemine on tingitud lumelükkamise hindade tõusust ja peremehetuks jäänud veiste hoolduskulude lisandumisest.
- **Elamu- ja kommunaalmajandus**
Kulude eelarve kokku 145 603 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 3,7%. Eelarve suureneb võrreldes 2023.aasta tegeliku täitmisega +19,9%. Suurenemine on seotud kommunaalmajanduse palgafondi kasvuga +10,9% ja kinnisvara hoolduskulude kasvuga.
- **Vaba aeg ja kultuur**
Kulude eelarve kokku 463 331 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 11,7%. Eelarve väheneb võrreldes 2023.aasta tegeliku täitmisega -5%. Vähenemine on tingitud projektipõhistest kuludest.
- **Haridus**
Kulude eelarve kokku 1 797 257 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 45,2%. Eelarve suureneb võrreldes 2023 aasta tegeliku täitmisega +7,9%. Siin kajastuvad lasteaia ja põhikooli personali töötasud, kulud koolitranspordile ja koolitoidule ning teistelt omavalitsustelt haridusteenuse ostmise kulud. Kasv on suuremalt jaolt tingitud haridusasutuste pedagoogide palgatõusust.
- **Sotsiaalne kaitse**
Kulude eelarve kokku 358 033 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 9%. Eelarve suureneb võrreldes 2023.aasta tegeliku täitmisega +35,2%. Suurenemine on seotud üldhooldusteenuste kulude kasvuga seoses riigi poolt kehtestatud pikaajalise hoolduse korraldamisega ja projekti kuludega.

Põhitegevuse kulud asutuste kaupa 2024. aastal võrreldes 2023. aasta tegeliku täitmisega (tuhat eurot)

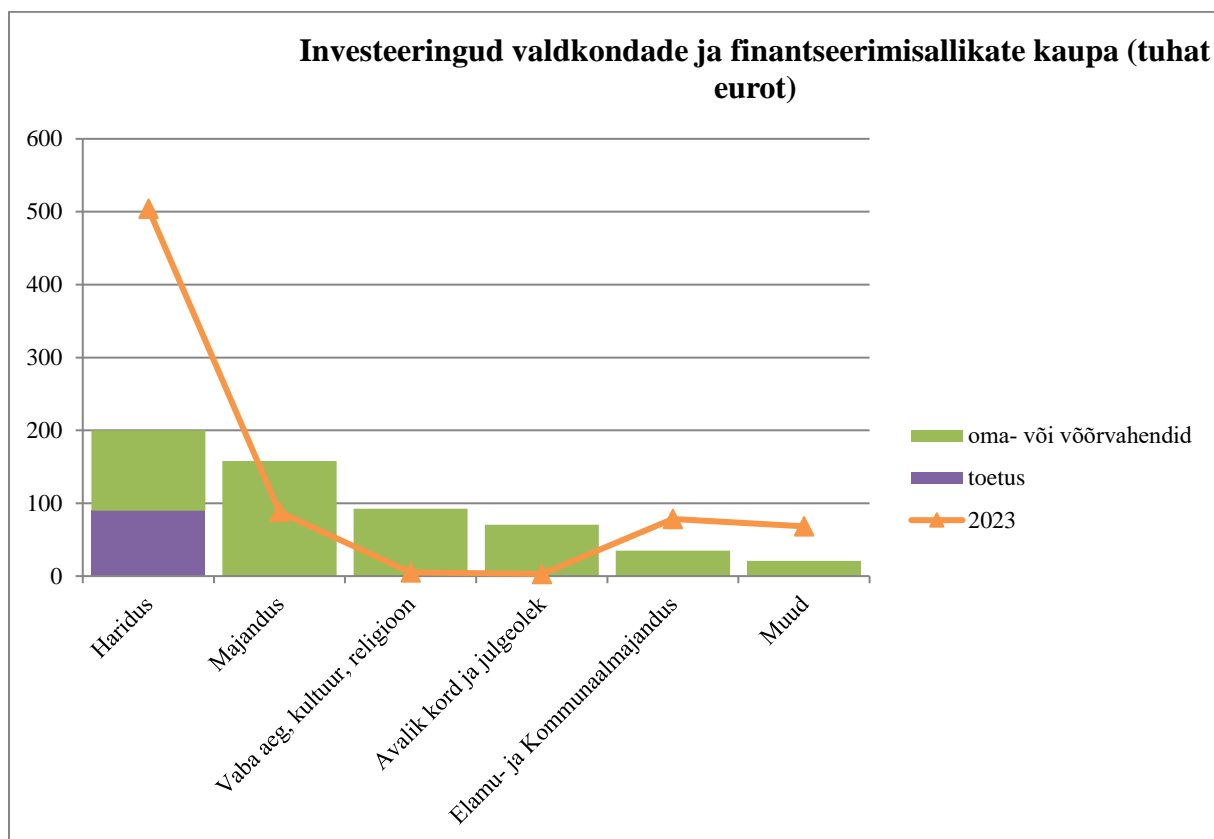
Investeeringustegevus

2024. aasta eelarves on planeeritud investeeringustegevusteks -462 524 eurot, mis on 262 193 eurot ehk 36,2% vähem kui 2023. aasta tegelik täitmine. Vähenemine on tingitud üldisest majanduslikust olukorrast, mille tõttu on investeeringud oluliselt kallinenud, samuti ei ole 2024.a plaanis ühegi suurema investeeringuobjekti elluviimine.

Investeeringustegevus koosnevad:

- **Põhivara soetusest** -576 966 eurot;
  - Suurimad investeeringuobjektid on:
    - Muhu Vabatahtlike Päästekomando investeeringud 56 790 eurot;
    - Valla teed 50 000 eurot ja killustiku tootmine 60 000 eurot;
    - Muhu Põhikooli investeeringukulud 200 000 eurot, millest haridusasutuste IT juhtimismudeli projekt 150 000 eurot;
    - Spordihoone projekteerimine 35 000 eurot;
    - Liiva pargi mänguväljak 46 000 eurot;
    - Hellamaa-Liiva kergliiklustee projekteerimine 30 000 eurot;
    - Muuseumi investeeringud 26 352 eurot.
- **Põhivara müügist** 30 000 eurot;
- **Põhivara sihtfinantseerimiseks saadavad toetused** 165 000 eurot;
- **Põhivara soetuseks antavad toetused** -50 000 eurot, need on hajaasustuse programmi toetused;
- **Intressikuludest** -33 558 eurot;

- **Intressituludest** 3000 eurot.

Käesoleval aastal on valla **omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe **445 300 eurot** ehk 10,1% põhitegevuse tuludest, millest tasutakse laenu põhiosa tagasimaksud 110 562 eurot, kapitalirendi makseid 10 994 eurot, laenu ja kapitalirendi intressikulud 33 558 eurot ning rahastatakse käimasolevaid investeeringuid. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.

Põhivara müügist saadav 30 000 eurot suunatakse investeeringuteks.

Likviidsete varade maht suureneb 61 220 euro võrra, ulatudes 2024 aasta lõpuks 261 544 **euroni**. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada maksevõime.

Netovõlakoormus (kohustused miinus likviidsed varad) on 2024. aasta lõpuks 8,4% põhitegevuse tuludest ehk 258 048 eurot.

Reservfond on 75 000 eurot.